

เอกสารการขออนุมัติหลักสูตรบริการวิชาการ

ชื่อหลักสูตร งานประดิษฐ์จากใบตอง

วิทยาลัยชุมชนยโสธร
สังกัดสถาบันวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรบริการวิชาการ

ชื่อหลักสูตร งานประดิษฐ์จากใบตองและบายศรีขนาดเล็ก

จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

ที่มาของหลักสูตร

ใบตอง คือใบของกล้วย ต้นกล้วย เป็นต้นไม้ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทย เป็นอย่างยิ่ง ประโยชน์จากกล้วยได้ทั้งต้น ทั้งปลี และผลกล้วยมารับประทาน เช่น ต้น ต้นกล้วยมีกาบกล้วย ที่สามารถฉีกฝอยตากแห้งทำเป็นเชือกกล้วยได้ สามารถทำเป็นอาหาร กาบกล้วยใช้แกะสลักเป็นลวดลายไทยประกอบฐาน จิตกาธาน ฐานเชิงตะกอน เรียกว่า “ลายแทงหยวก” ปลี (ดอก) ใช้เป็นเครื่องเคียงรับประทานสด ยำ หรือต้มกะทิ กาบปลี ใช้ตกแต่งประดับเป็นกลีบดอกไม้ หรือเครื่องประกอบการจัดดอกไม้ และผล รับประทานทั้งสุกดิบ สามารถนำมาประกอบอาหารทั้งคาวและหวาน เป็นต้น ใบ นำมาใช้งานโดยนำมาเป็นภาชนะสำหรับใส่ขนมหรืออาหารต่าง ๆ อาทิ ขนมกล้วย ข้าวเหนียวปิ้ง ข้าวต้มมัด ห่อหมก ฯลฯ เนื่องจากมีความทนทานต่อความร้อน คนไทยจึงนิยมนำส่วนต่างๆ ของใบตองมาประดับพานร่วมกับดอกไม้เพื่อใช้ในงานพิธีการต่างๆ อีกด้วย

ศิลปะงานประดิษฐ์ใบตอง เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย ที่มีมาช้านาน เป็นงานประดิษฐ์แบบไทยอีกแบบหนึ่ง ที่มีความละเอียดอ่อน สลับซับซ้อน และทำได้ยาก ต้องอาศัยความชำนาญ ทั้งการเลือกใบตอง ถ้าเลือกไม่ดีใบตองอาจฉีกขาดได้ง่าย จึงต้องอาศัยศึกษาเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ทำขึ้นเพื่อใช้ในงานพิธีต่างๆ ในสมัยก่อนงานใบตองประดิษฐ์ขึ้นโดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของต้นกล้วย เช่น ใบกล้วยและกาบกล้วย มาประดิษฐ์เป็นบายศรี กระทงดอกไม้ กระทงลอย พานพุ่ม แจกันดอกไม้ ซึ่งล้วนมาจากสิ่งที่สามารถสูญสลายได้เองตามธรรมชาติ สามารถทำได้หลายแบบทั้งฉีก กรีด เจียน ตัด พับ ม้วน เย็บ ถัก สาน ให้เป็นรูปลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการ แม้ว่าในปัจจุบันนี้กระแสทาง เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในสังคม แต่สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมสองกระแสที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและเทคโนโลยี แต่กระแสนยุค ก็เป็นกระแสที่ต้องยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อสังคม เศรษฐกิจเช่นกัน ดังจะเห็นได้จาก โรงแรมขนาดใหญ่ ร้านอาหารต่างๆ หรือแม้แต่ธุรกิจด้านความสวยงาม บริษัทออร์กาไนเซอร์ต่างๆ ยังกลับมาให้ความสำคัญกับการใช้งานประดิษฐ์จากใบตอง แต่หัวใจสำคัญที่สุดคือความต้องการสืบทอด และสืบสานงานฝีมือในแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

กลุ่มงานจัดการศึกษา ได้ลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูล สำนวจความสนใจและความต้องการของชุมชน โดยนำผลสรุปจากแบบสำรวจความพึงพอใจหลังการฝึกอบรม มาประกอบด้วยอีกทางหนึ่ง เพื่อ จะได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมที่ตรงตามความต้องการของชุมชน ให้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด พบว่าชุมชนมีความต้องการหลักสูตรเกี่ยวกับงานฝีมือ จากใบตอง ซึ่งเป็นวัสดุจากธรรมชาติและยังเกี่ยวพันกับการสืบสานวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถประยุกต์ใช้ในทางการค้าได้ เป็นหลักสูตรที่สามารถทำได้เองง่ายๆ ในชีวิตประจำวันและสามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวด้วย

ดังนั้นวิทยาลัยชุมชนยโสธร จึงได้จัดทำหลักสูตรนี้ขึ้นเพื่อให้ชุมชน ได้ฝึกอาชีพที่ตรงตามความต้องการและได้ตระหนักถึงความสำคัญในงานประดิษฐ์ที่เป็นงานฝีมือที่มีมาอย่างช้านาน เป็นการรักษา และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรบริการวิชาการ
2. เป็นหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการประดิษฐ์จากใบตองให้แก่ชุมชน
3. เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เข้าอบรมได้ประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์รายวิชา

1. รู้ความและเข้าใจในงานประดิษฐ์จากใบตอง
2. สามารถทำงานประดิษฐ์จากใบตองได้
3. มีเจตคติที่ดีต่อการประดิษฐ์จากใบตอง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับ งานประดิษฐ์จากใบตอง การเตรียม การเลือก การใช้วัสดุอุปกรณ์งานประดิษฐ์ตกแต่งจากใบตอง การทำชั้นหมากเบ็ง การทำพานชั้นหมาก การทำกระทง การทำบายศรีขนาดเล็กที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และการเก็บรักษาชิ้นงาน

คุณสมบัติผู้เรียน

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

สมรรถนะผู้จบการฝึกอบรมที่พึงประสงค์

1. แสดงความรู้งานประดิษฐ์ใบตอง
2. มีทักษะในการประดิษฐ์ใบตอง
3. มีคิตที่ดีต่อทำงานประดิษฐ์ใบตอง

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจบแล้วสามารถประกอบอาชีพ/ปฏิบัติงาน

1. นำทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. สามารถประดิษฐ์ใบตองและบายศรีขนาดเล็กใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุปชั่วโมงหน่วยการเรียนรู้

หลักสูตร งานประดิษฐ์ใบตอง

จำนวน

30 ชั่วโมง

หน่วยที่	หัวข้อเนื้อหา	เวลาเรียน		กิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
1	ที่มา เทคนิคการเลือกวัสดุ และการรักษาชิ้นงาน - การเตรียม การเลือก และการใช้วัสดุในการตกแต่ง - เทคนิคการรักษาใบตองให้สดนาน	3 ชม.	-	บรรยาย/สาธิต
2	การออกแบบประดิษฐ์งานใบตองในรูปแบบต่างๆ	3 ชม.	4 ชม.	บรรยาย/สาธิต/ปฏิบัติ

หน่วยที่	หัวข้อเนื้อหา	เวลาเรียน		กิจกรรม
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
3	การประดิษฐ์จากใบตองและบายศรีขนาดเล็ก - การทำชั้นหมากเบ็ง - การทำพานชั้นหมาก - การทำกระทง - การทำบายศรีขนาดเล็กที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - การเก็บรักษาชิ้นงาน	- - - - -	4 4 4 4 4	สาธิต/ปฏิบัติ
รวมตลอดหลักสูตร		6 ชม.	24 ชม.	

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ช่วงคะแนน	ระดับผลการเรียน
คะแนน 80-100	4
คะแนน 70-79	3
คะแนน 60-69	2
คะแนน 50-59	1
คะแนน 0-49	0

หมายเหตุ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80%

วัสดุอุปกรณ์

1. ใบตอง
2. ดอกไม้ (ดอกพุทธรักษา ดอกมะลิ ดอกดาวเรือง)
3. พาน
4. กรรไกร
5. เข็ม - ด้าย
6. เข็มหมุด
6. ไม้เสียบลูกชิ้น, ไม้กลัด, ลวด, ลวดเย็บกระดาษ
7. ถาด
8. กระบอกฉีดน้ำ
9. ต้นกล้วย

แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

1. ศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัยชุมชนโสธร
2. อินเทอร์เน็ต
- 3.

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 30 คน

ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ปีงบประมาณ 2561

สถานที่ในการฝึกอบรม

จังหวัดยโสธร

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

ที่	รายการ	รายละเอียด	งบประมาณ (บาท)
1	ค่าตอบแทน	จำนวนชั่วโมง 30 x 300บาท	9,000
2	ค่าวัสดุ	จำนวนผู้เรียน x จำนวนชั่วโมง x 5บาท (30x30x5)	4,500
3	ค่าสาธารณูปโภค และค่าสถานที่	จำนวนผู้เรียน x จำนวนชั่วโมง x 5 บาท(30x14x5)	4,500
รวม			18,000

ค่าลงทะเบียนเรียน

ที่	รายการ	รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
1	ค่าสมัครเรียน	- ค่าสมัครคนละ 10 บาท	10
2	ค่าลงทะเบียนเรียน	- ค่าเรียนชั่วโมงละ 2 บาท จำนวน 30 ชั่วโมง	60
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (ผู้เรียน 30 คน X 70 บาท)			2,100

ศักยภาพผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ที่	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิทางการศึกษา	ตำแหน่ง/ประสบการณ์
1	นางสโรชา บุตรวงศ์	ปริญญาตรี กศ.บ. (บรรณารักษ์)	- ครูชำนาญการพิเศษ
2	นางสาวหทัยทิพย์ วงศางาม	ปริญญาตรี ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป)	- นักจัดการงานทั่วไป
3	ผู้สอนอื่นๆที่เห็นตามสมควร		